

اروپایی ها از هدایت قدردانی کرده اند

گروه ادب و هنر: امسال، سال هدایت و صدمین سال تولید اوست، صدمین سال تولد نویسندگی که از معبود داستان نویسان جهانی ماحسوب می شود و البته سرآمد همه آنها.

جهانگیر هدایت، برادرزاده صادق هدایت که در طول این سال ها تلاش زیادی برای سر و شکل دادن به آثار برجای مانده از این نویسنده کرده، در پاسخ به خبرنگار نوروز گزارشی از وضعیت نشر کتاب های هدایت در خارج از ایران ارائه کرده است. جهانگیر هدایت در این گزارش

می نویسد: مؤسسه معروف انتشاراتی ژوزه کورتی Jose Corti اولین مؤسسه فرانسوی بود که در سال ۱۹۵۳ به ترجمه و چاپ و انتشار کتاب معروف «بوف کور» همت گماشت و این کتاب با ترجمه رژه لسکو Roger Lescoq به نام Chouette «La» انتشار یافت. موضوع ترجمه «بوف کور» به زبان فرانسه در ایام حیات صادق هدایت مطرح بود و حتی در این زمینه مترجم آقای لسکو با صادق هدایت تبادل نظر داشته اند و در موارد مورد نیاز صادق هدایت که خود تسلط کامل به زبان فرانسه داشت مترجم را راهنمایی کرده است. پس از آن داستان «زنده بگور» صادق هدایت توسط دریا درخشش ترجمه در سال ۱۹۸۶ به نام Enterre Vivant توسط ژوزه کورتی انتشار یافت. کار بعدی صادق هدایت که به فرانسه ترجمه و منتشر شد داستان گرداب بود که در سال ۱۹۸۷ توسط دریا درخشش ترجمه و با نام L.abime توسط ژوزه کورتی به انجام رسید. در سال ۱۹۸۹ داستان معروف «سه قطره خون» صادق هدایت توسط ژیلبر لازار Gilbert Lazard ترجمه و به نام Trios Gouttes de Sang توسط انتشارات قبوس Phebus انتشار یافت. این گزارش می افزاید: پس از آن

کتاب معروف «ترانه های خیام» نیز توسط م.ف.فرزانه و ژان مالاپلات Jean Malaplate و به نام Leschantsd Omar Khayam توسط ناشر ژوزه کورتی چاپ شده انتشار یافت. در سال ۱۹۹۱ آقای یوسف اسحاق پور کتاب بر مزار صادق هدایت را به زبان فرانسه نوشت de Sadegh Hedayat Le Tombeau: این کتاب توسط انتشارات فوربیس Fourbis انتشار یافت و بعداً به فارسی ترجمه و در ایران انتشار یافت. در سال ۱۹۹۳ مصطفی فرزانه کتاب آشنائی با صادق هدایت Hedayet Sadegh Rencontres avec Rencontres را نوشت این کتاب که تاکنون چهار بار در ایران تجدید چاپ شده است ابتدا توسط ژوزه کورتی انتشار یافت. بنا بر این گزارش: اخیراً چهار کتاب صادق هدایت به همت آقای م.ف.فرزانه که در مورد آثار صادق هدایت مشاور مؤسسه انتشارات ژوزه کورتیه است در فرانسه انتشار یافته است. ترجمه داستان های «لاله» با همین نام Laleh و چنگال La Griffie نیز در نووتله Novetle در سال ۱۹۹۶ در پاریس به چاپ رسید.

کتاب «حاجی آقا» در سال ۱۹۹۶ توسط ژیلبر لازار Gilbert Lazard به نام Hadji Agha ترجمه و توسط انتشارات قبوس Phebus انتشار یافت. داستان «آب زندگی» صادق هدایت همراه با داستان های Lunatique و Sampinjeu و «س.گ.ل.ل.» و «آفرینگان» و توسط م.ف.فرزانه و با همکاری فردریک فرزانه توسط ژوزه کورتی انتشار یافت.

در این گزارش آمده است: در سال ۱۹۹۷ داستان «علویه خانم Alavieh Madame» همراه داستان های پدران آدم Les Ancetres de L'homme و مأموریت La Mission توسط م.ف.فرزانه به فرانسه ترجمه و توسط ژوزه کورتی انتشار یافت.

علاوه بر این در سال ۱۳۷۹ کتاب صادق هدایت هشتاد و دو نامه به حسن شهید نورانی با همت آقای ناصر پاکدامن و توسط نشر چشم انداز در پاریس به زبان فارسی چاپ و انتشار یافت. براساس این گزارش در آلمان نیز آقای حسن طاهباز که از دوستداران و محققین درباره صادق هدایت است مؤلف کتابی است به نام «یادبود نامه صادق هدایت» به مناسبت هشتادمین سالگرد تولد صادق هدایت که در سال ۱۹۸۳ توسط انتشارات بیدار انتشار یافته است.

از فرانسه و آلمان که بگذریم به ایران می رسیم. جهانگیر هدایت در این گزارش ادامه می دهد: این آثار صادق هدایت که در اروپا چنین مورد توجه خارجی ها قرار دارد و به زبان های خارجی ترجمه می شود در ایران در کشوری که موطن این آثار است اغلب «ممنوع الانتشار» از آب درآمده است. برای نمونه نگارنده، کتاب های «بوف کور»، «سه قطره خون» و «خیام صادق» را برای اخذ مجوز چاپ دو سال است که به اداره کتاب فرستاده ام و حتی بدون آن که یک نفر پیدا شود توضیح دهد آقا این جای این نوشته این عیب را دارد و آن جای آن مشکل را دارد این آثار ارزشمند بزرگترین نویسندگان معاصر را در بند «ممیزی» زندانی کرده اند.

حتی اثری مانند «سه قطره خون» که قبلاً اجازه چاپ یافته یک مرتبه در غل و زنجیر اسنور گرفتار آمده و البته می دانید که مرغ یک پا دارد. به هر حال ما به رأی العین ملاحظه می کنیم که در خارج از این مملکت چگونه از صادق هدایت تجلیل شده و آثارش را ترویج می کنند و ما میلیون ها فارسی زبان ایرانی و افغانی و تاجیکی و غیره را از لذت خواندن چنین آثاری محروم می کنیم جهانگیر هدایت می افزاید: قدر مسلم آن است که این گونه

چهره ادبی بود که می توانستیم از او به عنوان یک اعتبار فرهنگی در تمام دنیا استفاده کنیم. این کار را نکردیم که سهل است فرصت را به دیگران دادیم که به همین خاطر صدها انتقاد و ایراد و تهمت را به ما ببندند. راستی حیف!

رفتارها چهره فرهنگی ما را در دنیا از وجهت می اندازد و نوع فضاهای دنیا را از دیدگاه فرهنگی درباره ما بدبینانه و با علامت سؤال بزرگی همراه می سازد. امیدواریم مسؤولین فرهنگی مملکت به چنین سیاست های سخت گیرانه ای بیشتر بیندیشند صادق هدایت آخرین